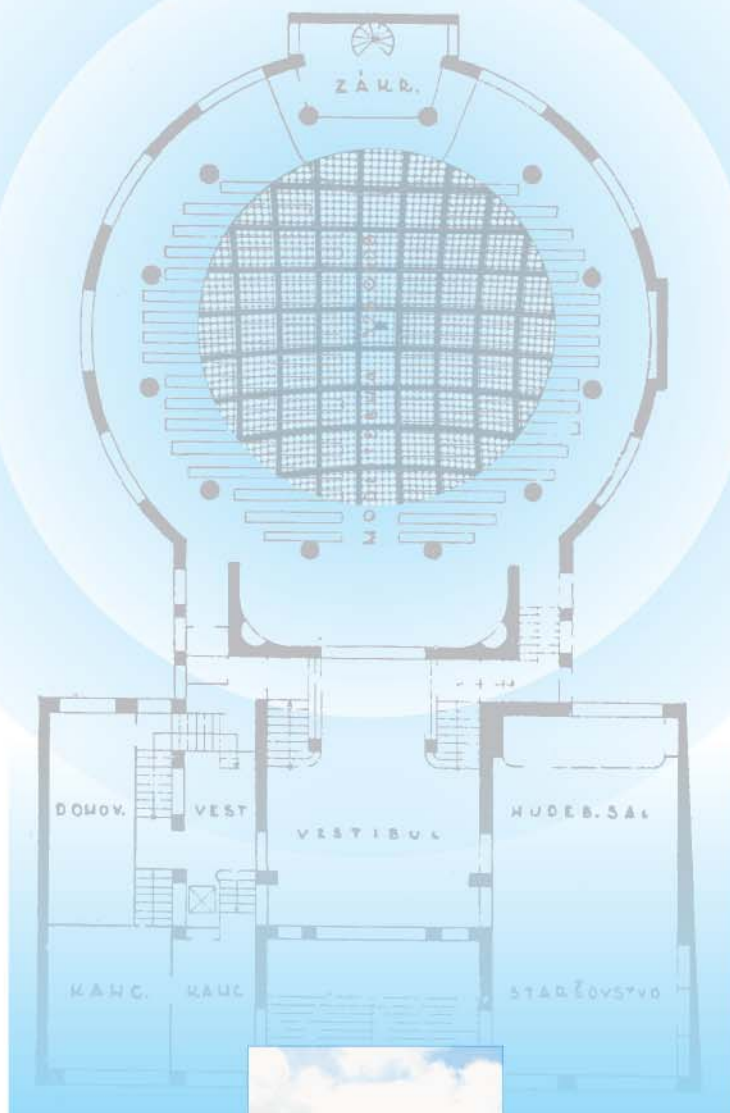

KORANDŮV
SBOR
1936 - 2006

„Večeře Páně“

(Návrh artaigu pro modlitebnu Korandova sboru, kvaš)

Popudem k tonuto dílu byla snaha vyjádřit to nejdůležitější z křesťanského společenství. Ale v podvědomí na mne od začátku působila právě kruhová stavba kostela se sochou Krista v průčelí a 12 sloupy - symboly apoštolů.

Lydie Šloufová

„Getsemanská zahrada“

(1969, olej na plátně)

Václav Malina

**SBORNÍK K 70. LETŮM
OTEVŘENÍ KOSTELA**

OBSAH

Korandův sbor	I
Architekt Jaroslav Fišer	2
Průběh stavby	4
Václav Koranda starší	6
Václav Koranda mladší	7
Karel Machotka	8
Kurátoři v Korandově sboru	9
Kazatelé v Korandově sboru	10
Výpisy ze sborové kroniky	11
Triology	14
Biblické hodiny s hostem	15
Třicátníci	15
Hudba v Korandově sboru	16
Základ starého i nového chrámu	18

Vydal: Korandův sbor, Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Plzni
Anglické nábřeží 13, 301 50 Plzeň, telefon: 377 327 073, e-mail: plzen-koranduv-sbor@evangnet.cz, www.koranda.evangnet.cz

Grafická úprava: Pavel Falátek, Ondřej Pellar

Fotografie: Národní památkový ústav v Plzni, sborový archiv, Ing. Jan Krejčí, Pavel Falátek
Na obálce kresby dětí ze sboru

Tisk: KC Solid Rokycany

Základní kámen

Regulace ve druhém desetiletí 20. století zcela proměnila podobu obou břehů řeky Radbuzy v místech, kde protéká centrem města. Zmizely povlnné zelené svahy, zmizely malebné terénní vlny. Vysoké kamenné stěny sevřely

vodní koryto a jen dobové prameny zachovaly několik povzdechů, které tuto geometrizující proměnu již během jejího déletrvajícího vzniku provázely. Dnes jsou již nábrežní zdi předmětem památkové ochrany. Vodní dílo samo - jakoby v druhém plánu po ochraně proti povodním - dalo ovšem již tehdy podnět k umístění nových veřejných budov, kterým neměla chybět jistá reprezentativnost (jednou z nich měly být i městské lázně, pro které bylo později vyhledáno jiné místo na opačném břehu).

Na křižení dnešní Americké s Anglickým nábrežím určila v letech 1923 - 1924 výškovou hladinu zástavby skupina obytných budov Mrakodrapu, která však zůstala ještě několik let osamocená. Teprve v letech 1935 - 1936 v jejím sousedství vyrostl podle projektu architekta Jaroslava Fišera sborový dům evangelické církve se samostatným kostelem, skrytým ve vnitřním nádvoří.

Ve vnějším výrazu strohý průčelní dům zaujme na první pohled nejen bílou barvou hladkých omítek a zlatožlutým reliéfem kalichu pod atikou, ale celkovým utvářením. Základními horizontálními liniemi průčelí plynule navazuje na sousední obytné domy a spoluvytváří tak v zásadě klidný vzhled celé fronty. Střední vyvýšená část jakoby ve hmotě opakuje motiv sousedního vikýře s podkrovními okny, zábradlí obou střešních teras se zarovnává na sousední římsu. Trojdílná, téměř čtvercová okna v rytmu čtyři krát pět (míněno čtyři okenní osy v pěti podlažích) člení střední část průčelí v pravidelném rastru při vyrovnaném poměru ploch skleněných k plochám hladce omítnuté stěny, zatímco obě krajní pole jsou zaplněna velkými zasklenými plochami loggií - zimních zahrad.

Zvýšené první nadzemní podlaží objektu - dispozičně příčný trojtrakt - je ve střední, osm metrů široké části prostoupeno hluboce zapuštěným polootevřeným schodištěm, za ním - za prosklenou vstupní stěnou - navazuje vestibul, odkud jsou přístupny všechny sborové prostory. Zatímco pravý trakt byl obsazen presbyterním či hudebním sálem se skládací mezistěnou pro možnost rozdělení na dvě místnosti, v levém se nalézá administrativa a schodiště s výtahem do vyšších pater s byty.

Čelní stěna vestibulu se v ose otevírá krátkým spojovacím krčkem - polootevřenou chrámovou předsíní - do vlastního kruhového prostoru modlitebny. Dvanáct vnitřních kruhových sloupů vynáší do šestnáctimetrové výše kopuli a zhruba ve výši prvního patra okružní galerie.

Dokonalou symetrii vnitřního prostoru s jasně čitelnou osou podtrhuje samo čelo modlitebny, mírně vyvýšené na dvoustupňovém pódiu. Ústřední bod architektonické kompozice je jako ústřední bod církevního dění komponován do podoby kříže. Ze stěny vložené mezi dvěma sloupy vystupuje jednoduchá kazatelna jako baldachýn nad stejně prostou mensou a nad nimi v samém vrcholu je celý prostor korunován nadživotní sochou Zmrtvýchvstalého Krista. Jde o odlitek originálu vytvořeného v roce 1821 pro Kodaňskou katedrálu dánským neoklasicistním sochařem Bertelem Thorvaldsenem. Nad sochou se klene archivolta, která tak v jediném místě přerušuje rovný strop galerie a prolamuje kopuli.

Protipólem stolu Páně je kůr s varhanami, jehož zábradlí opakuje motiv kazatelny, když v mírnější konvexní křivce vystupuje z konkávní linie okružní galerie a kryje samotný vstup. Obě části galerie včetně kůru jsou přístupné z vestibulu schodišti, symetricky umístěnými po stranách vstupu.

Účinek takto komponovaného prostoru je podtržen střídmostí modravě bílou barevností a sofistikovanou hrou se světlem v kombinaci přímého a nepřímého osvětlení. Většina denního světla proniká do chrámového prostoru mohutnou lucernou uzavřenou vrchlíkem ze skleněných tvárnic v jemné železobetonové síti. Zatímco prostor parteru pod galerií je osvětlen přímo, byt světlo pronikající okny do vnitřního nádvoří je mírně odstíněno mezistropem galerie, její podstatně vyšší prostor je osvětlován nepřímo světlem odraženým.

Podobně i osvětlení umělé je kombinováno a barevně tónováno. Ve žlabu za římsou stropu galerie je skryto slavnostní nasvětlení kopule, které se odráží do celého prostoru, podporováno prostými polokulovými stropnicemi nad i pod galerií.

Důstojný, působivý prostor se skrývá i pod samotnou stavbou. V částečně zapuštěném suterénu je umístěno kolumbárium. Dvanáct sloupů pronikajících do chrámového prostoru zde doplňují čtyři další, rozmístěné do středového čtverce. Kazety trámového stropu jsou nad nimi sestaveny do podoby kříže, v ostatních polích jsou opatřeny podhledem. Pod stropem umístěná okna po celém obvodu propouštějí denní světlo.

Korandův sbor, stavba ač letos sedmdesátiletá, je svěží moderní architektura. Nenápadná, rozhodně ne nezajímavá. Bezesporu patří k tomu nejlepšímu, čím doba mezi dvěma světovými válkami obohatila výtvarný vývoj města Plzně.

Ing. arch. Anna Hostičková
Útvar koncepce a rozvoje města Plzně

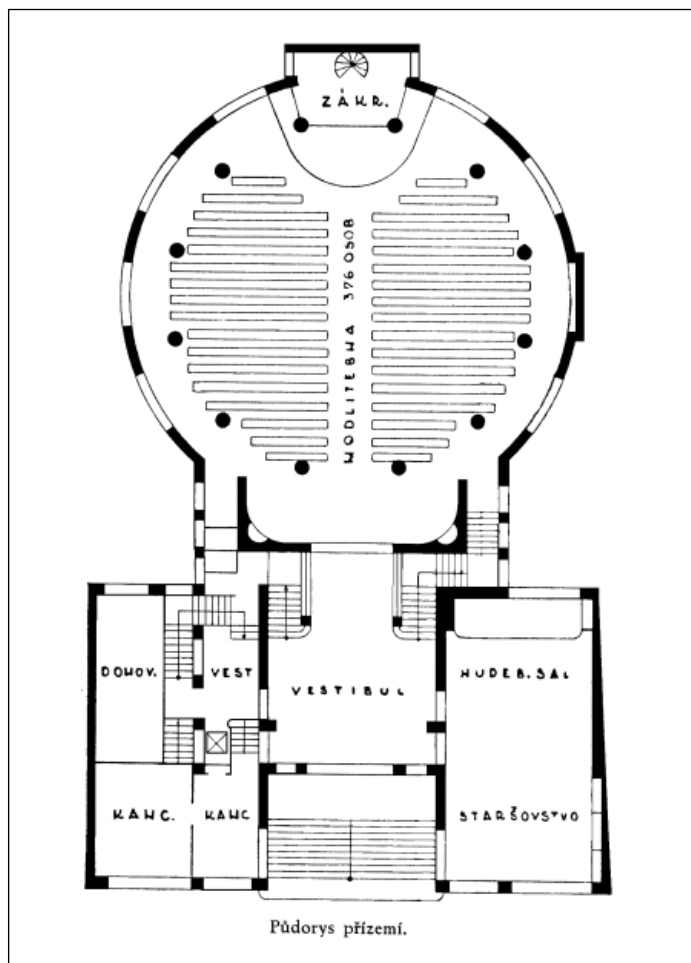
ARCHITEKT JAROSLAV FIŠER

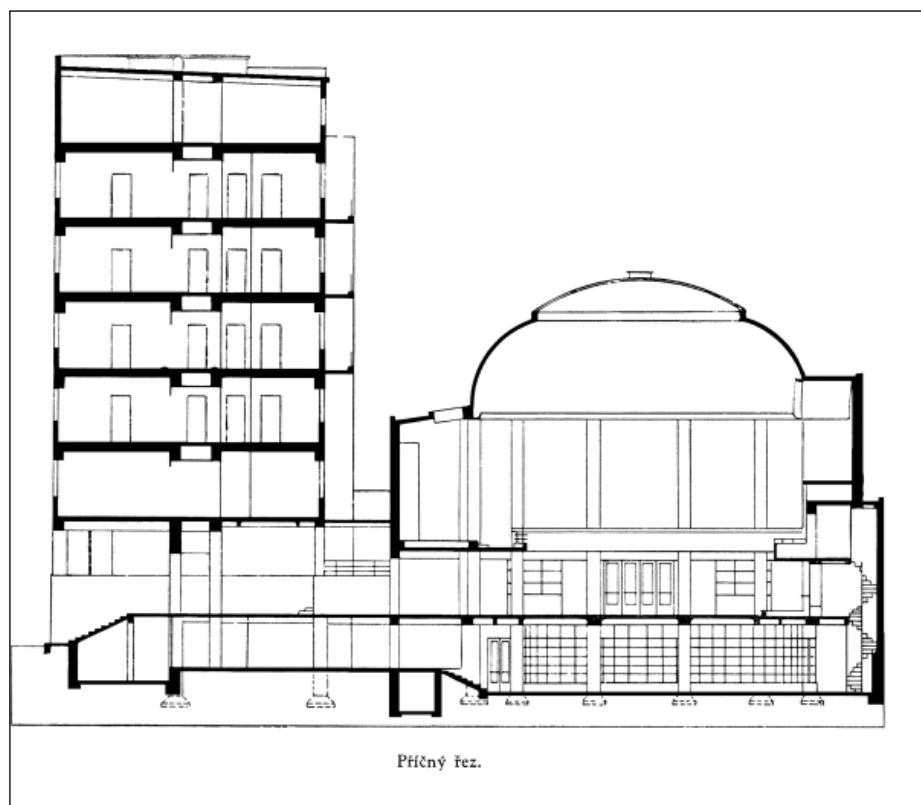
Jaroslav Fišer se narodil 5. března 1899 ve Velkém Zdíkově na Prachaticku. Po vchození pěti tříd obecné školy v obci Nebahovy absolvoval sedm tříd vyšší reálné školy v Písku. V letech 1918-1925 studoval na Vysoké škole architektury a pozemního stavitelství při ČVUT v Praze. V roce 1921 složil první a v roce 1925 druhou státní zkoušku. Již během studií byl zaměstnán v projekční kanceláři profesora Antonína Engla a v letech

1925-1926 u firmy Tekta architekta Oldřicha Tyla, kde pracoval na plánech Veletržního paláce v Praze - Holešovicích. V letech 1927-1928 byl zaměstnán u ředitelství státních drah v Bratislavě, kde pracoval na projektu přestavby hlavního nádraží tamtéž. Kromě toho se zúčastnil soutěží na projekty několika novostaveb na Slovensku a na Podkarpatské Rusi.

Od března roku 1929 byl zaměstnán ve stavebním oddělení Akciové společnosti, dříve Škodovy závody v Plzni. Pracoval zde na projektech průmyslových a obytných budov, realizovaných v plzeňském, nýřanském a smíchovském závodě této společnosti, v továrně Kablo v Kladně, v továrně Avia v Letňanech u Prahy a na dalších místech. V letech 1930-1931 bylo podle jeho projektu realizováno reprezentační křídlo tzv. Cizineckého domu uvedené společnosti v Plzni na Lochotíně. Z důvodů restrikce stavebního oddělení musel Jaroslav Fišer na konci roku 1931 přijmout výpověď a ze Škodových závodů odejít. V posudku byl dosavadním zaměstnavatelem hodnocen jako velmi nadaný a schopný úředník a obdržel mimořádnou odměnu: „Pan Ing. arch. Fišer osvědčil se jako velmi svědomitý, pilný a spolehlivý odborník, který veškeré svěřené mu práce vykonával vždy k naší úplné spokojenosti, takže ho můžeme vřele doporučit jako velmi zdatného pracovníka.“

Během svého působení ve Škodovce se v roce 1930 zúčastnil soutěže na zhotovení náčrtků biografu Elektra v Plzni, jeho návrh získal čestné uznání.

Vestibul

Po odchodu ze Škodovky nadále projektoval samostatně. V roce 1932 byl mezi sedmi architekty, vyzvanými k účasti v soutěži na zhotovení náčrtků budovy Lidové univerzity Husovy na Denisově nábřeží v Plzni.

Významné místo v životě a díle architekta Fišera zaujímá práce pro východní sbor českokobratrské církve evangelické v Plzni, se kterým spolupracoval od roku 1932. V roce 1934 byla zahájena příprava stavby sborových budov mezi Anglickým nábřežím a Prokopovou třídou. Stavební komise svěřila vypracování plánů J. Fišerovi. V letech 1935-1936 byl realizován chrám a sborový dům při nábřeží. Hlavní vstup v přízemí pětipatrového sborového domu směřuje z nábřeží přes vestibul do chrámového prostoru na kruhovém půdorysu. Prostor s galerií je završen kopulí se sklobetonovým vrchlíkem. Prostoru dominuje socha Krista, zhotovená jako sádrový odlitek Thorvaldsenovy sochy z roku 1821, jejíž mramorový originál se nachází v hlavním evangelickém kostele v Kodani. Kolumbárium v suterénu pod velkou modlitebnou je moderním pojetím staré křesťanské tradice - spojení chrámu se hřbitovem. Hlavní myšlenkou dlouhodobého záměru tehdejšího faráře K. Machotky a celé farnosti bylo vybudování evangelické osady kolem kostela a vytvoření důstojného prostředí pro tuto významnou stavbu. Bylo ujednáno, že stavební komise připraví

Husova kaple v Dolní Bělé

návrhy na postavení dvou činžovních domů v Prokopově třídě, s cílem využít státní podpory vyplývající z nového zákona na podporu stavebního ruchu z roku 1936.

V letech 1937-1938 byly podle projektu J. Fišera realizovány dva obytné domy s obchodním parterem v Prokopově třídě. Oba domy byly nejen navrženy J. Fišerem, ale také provedeny jeho firmou. Jednou z podmínek pro zadání této stavby bylo odkoupení Husova domu v Prokopově třídě 27. Termín dokončení novostaveb, stanovený na poslední den roku 1938, se podařilo dodržet i přes částečnou mobilizaci v květnu a všeobecnou mobilizaci v září tohoto roku. Oba pětipatrové domy byly řešeny shodně, s osově symetrickými uličními průčelími. Domovní vchod je uprostřed mezi obchodními prostory. V 1. až 4. patře jsou uliční průčelí předsunuta do ulice ve formě arkýře s rastrem oken, po stranách s velkými okny kuchyní. Do fasády mezi 4. a 5. patrem byl osazen symbolický kalich, předtím snesený z fasády prvního sborového domu v Prokopově třídě 27.

V roce 1937 se architekt Fišer zúčastnil užší soutěže na stavbu budovy Lidové univerzity Husovy, rovněž v Prokopově třídě, proti sborovým domům. Žádný ze čtyř předložených návrhů však nevyhovoval natolik, aby podle něj mohla být stavba beze změn provedena. Nebyly proto uděleny ceny, jen odměny.

Téhož roku připravoval českokobratrský farář z Merklína Štrupl stavbu kaple v Dolní Lukavici. V červnu vypracoval stavitel R. Levý z Merklína plány kaple podle návrhu architekta Fišera. Po odchodu faráře však k realizaci této stavby nedošlo.

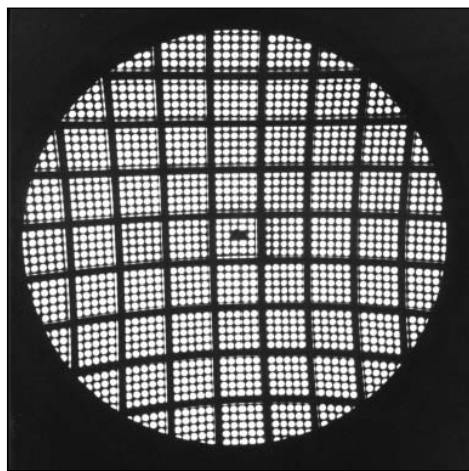
K 1. lednu 1938 se uskutečnil již zmíněný prodej Husova domu v Prokopově třídě 27 Jaroslavu Fišerovi, který zde byl od března téhož roku přihlášen k pobytu. Zamýšlel podle vlastního projektu provést úpravy domu a v zahradě směrem k řece postavit přízemní kancelářský objekt. Stavba tohoto objektu se čtyřmi kancelářskými místnostmi, zázemím a terasou se uskutečnila v dubnu až červenci 1938.

V době od 25. června do 25. září 1938 se v Plzni konala VI. Dělnická, živnostenská a hospodářská výstava. Na novém výstavišti postavila Česká zbrojovka Strakonice podle návrhu architekta Fišera vlastní pavilón.

Dne 22. prosince 1938 architekt Jaroslav Fišer náhle zemřel. Za východní sbor Českokobratrské církve evangelické se s ním rozloučil farář K. Machotka. Ocenil jeho uměleckou činnost, po-

Interiér Husovy kaple v Dolní Bělé

Prosklená kopule

bertova domu v Plzni, návrh interiérů a fasády budovy Korandova sboru.

V roce 1939 po velikonocích byla zahájena stavba českobratrské Husovy kaple v Dolní Bělé na severním Plzeňsku, podle

ctivou a přátelskou spolupráci. Fišerova úmrtí si povšiml také plzeňský tisk.

V březnu 1939, kdy by se Jaroslav Fišer dožil teprve čtyřiceti let, se konala členská výstava Svazu západočeských výtvarných umělců. Z díla J. Fišera, který byl členem SZVU, byl pro výstavu vybrán návrh fasády Ge-

staršího Fišerova návrhu. Vzorem pro tuto stavbu byl kostel východního sboru v Plzni. Má kruhový půdorys s vnitřním průměrem 12 m. Šest sloupů nese železobetonový věnec, který je žebry zapojen do obvodové zdi. Zastřešení je řešeno dřevěnou 9 m vysokou kopulí s lucernou. V principu je návrh blízký klasické architektuře. Čelní strana vnitřního prostoru je tvořena dřevěnou stěnou mezi dvěma sloupy, do níž je zasazena kazatelna. Původně měla být v kombinaci se zdívm uplatněna dřevěná konstrukce, obdobně jako v návrhu z roku 1937 pro téměř shodnou, avšak nerealizovanou kapli v Dolní Lukavici. Husova kaple v Dolní Bělé byla slavnostně otevřena 29. října 1939. Tento projekt představoval mj. pokus o vytvoření nového typu kostela, který by byl účelný, esteticky kvalitní a zároveň levný.

Stavby Jaroslava Fišera jsou charakteristické strohým výrazem, vyvážeností proporcí, kvalitním dispozičním řešením a působivými interiéry. Fišer patří mezi nejvýznamnější představitele meziválečného funkcionalismu působící na Plzeňsku.

Podle článku: Pavel Domanický, Petr Domanický: Jaroslav Fišer - Deset let práce na Plzeňsku. Pěší zóna č. 4/1999

PRŮBĚH STAVBY

Před výstavbou Korandova sboru sloužily evangelickému sboru různé místnosti, např. po roce 1918 to byly sály kin Elektra a Hvězda, kaple školní budovy nad Hamburkem, stará budova Řemeslnické besedy (v Prokopově třídě) aj. Původní záměr, postavit modlitebnu na pozemku poblíž muzea, který sbor zakoupil v roce 1923, byl opuštěn o čtyři roky později, kdy byl na přání obecní správy pozemek vyměněn za realitu tehdejších Městských lázní a Řemeslnické besedy. V jejich oko-

li již tehdy stály vícepatrové budovy zvané Mrakodrapy. Jednalo se o stavební plochu se dvěma frontami - na Anglické nábřeží a do Prokopovy třídy. Několik let pak stavební komise připravovala návrh výstavby, který by byl vyhovující po stránce stavební i finanční. Koncem roku 1934 byla upravena Řemeslnická beseda, kde se nacházela až do otevření Korandova sboru provizorní modlitebna, a bylo započato s bouráním Městských lázní. Návrh upravil na základě připomínek faráře Karla Machotky a bratra Karla Kindla Ing. arch. Jar. Fišer. Dne 16. května 1935 se konala slavnost položení základního kamene ke kostelu. Základní kámen je umístěn po pravé straně od vchodu do kostela a je v něm uložen pamětní spis s dějinami sboru. Už koncem roku 1936 byla výstavba sborového domu i kostela skončena. Název Korandův sbor byl zvolen k uctění památky obou Václavů Korandů, staršího i mladšího.

Kostel i sborový dům vypadaly v podstatě tak, jak je známe

dodnes. Kostel, do kterého se vchází přes sborový dům vchodem o šířce 8 m a výšce 5,5 m, má kruhový průřez o průměru 20 m na ploše asi 320 m². Výška je 16 m. Původně měl ještě druhý východ po levé straně do dvora, počítalo se s případnou pozdější výstavbou spolkového sálu. Kruhovitá kopule o průměru 16 m je nesena dvanácti sloupy, které symbolizují dvanáct apoštolů okolo vzkříšeného Pána. Kostel měl od začátku ústřední topení, které bylo rozvedeno v přízemí, na galerii i v kopuli. Na galerii jsou nad hlavním vchodem umístěny varhany, které byly zakoupeny pro budoucí kostel již v r. 1933 za 70 000 Kč a prozatímně umístěny v modlitebně v Řemeslnické besedě.

Průčelí kostela je řešeno spojením dvou sloupů a tvoří siluetu kříže, u kterého dole stojí stůl Páně, uprostřed je umístěna kazatelna, nahoře stojí socha Krista. Pod kazatelnou byl nápis: „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají jeho“ (Luk 11,28).

Na sochu Krista si opatřila komise 6 domácích návrhů, ale nakonec se rozhodla objednat v Kodani sádrový odlitek sochy Krista vysoký 3,35 m. Autor, dánský sochař Bertel Thorvaldsen (1770-1844), pocházel z chudé rodiny islandského tesaře. Vytvořil mramorovou sochu Krista r. 1820 a ta byla umístěna v průčelí evangelického kostela v Kodani. Odlitek byl poslán ve čtyřech bednách lodí a vlakem a došel nepoškozen. Pomocí zvláštního lešení byla socha postavena za dva a půl dne. Celkový finanční náklad včetně dopravy činil 15 585,50 Kč. V dánském průvodci Thorvaldsenova muzea je socha Krista charakterizována slovy: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“ (Mt 11,28).

Do kostela se vchází z vestibulu, ze kterého vedou dvojce schody na galerii, vpravo je modlitebna, původně nazývaná presbyterni síň, která se dala rozdělit skládací stěnou na dvě části. Vlevo byly

ve zvýšeném přízemí nejen kancelářské místnosti, ale i byt kostelníka (dnes je tam pracovna farářů), který měl zvláštní vchod ze schodiště sborového domu.

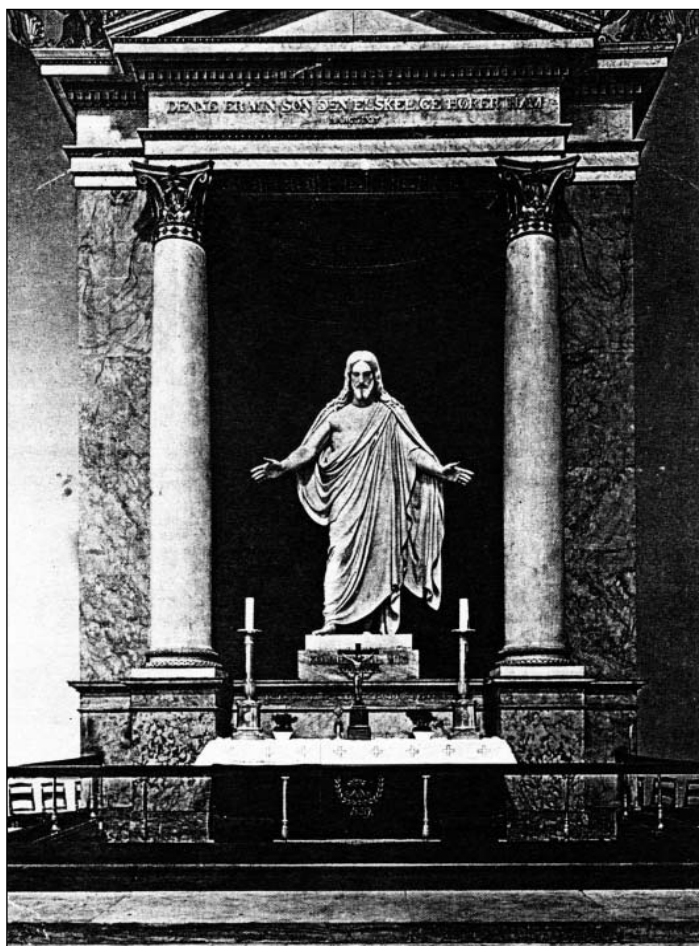
Pod kostelem bylo vybudováno kolumbárium, které mělo tehdy tři vchody. Z kostela po pravé straně vchodu, kde je přístup i dnes, točitým schodištěm ze zákristie a ze dvora. Bylo určeno pro všechny osoby bez rozdílu vyznání. „Korandův sbor vybudoval kolumbárium, jakých se najde málo ve světě. Vyniká jak svým rozsahem, tak i celkovou dispozicí a polohou.“ To bylo napsáno v časopise Žeh, který v r. 1937 uveřejnil obrázek a popis kolumbária. Kolumbárium bylo slavnostně otevřeno 13. prosince 1936. Po krátké pobožnosti bylo za zpěvu písně „Když slunce zář i světlo hvězd“ uloženo do kolumbária prvních pět uren.

Slavnostní otevření kostela bylo 29. listopadu 1936. Průvod vy-

šel z budovy Řemeslnické besedy, v čele kráčelo duchovenstvo, pěvecký sbor, staršovstvo a pak téměř 3000 členů a hostů. Tři žákyně nedělní školy odevzdaly klíče br. synodnímu seniorovi J. Součkovi, který provedl dedikaci chrámu. Slavnostní kázání, které proslovil velimský farář Jaroslav Řepa, bylo na text: „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20). Večer se pak konal v kostele koncert, kde se k chrámovému sboru přiřadil i plzeňský pěvecký sbor Smetana s dirigentem Bohdanem Gselhoferem. 6. prosince se pak konala druhá slavnost pro žactvo, při které kázal farář Karel Machotka na text, který je napsán na předních stěnách chrámu: „Jeden jest mistr váš, Kristus, vy pak všichni bratři jste“ (Mt 23,8).

Podle Karla Machotky zpracovali S. a L. Zachariášovi

Hlavní chrám dánské evangelické církve v Kodani

Pohled na kazatelnu s kopíi kodaňské sochy Krista

VÁCLAV KORANDA STARŠÍ

Z odkazu Husova působení vzniklo v letech 1415 až 1416 tzv. husitské hnutí. Mnozí Husovi stoupenci (např. Křišťan z Prachatic) by rádi napravovali porušenou středověkou křesťanskou církev, ale jen v rámci stávající církve, jejích řádů a tradice. Vedle toho se stále více šíří směr, který touží po hlubší nápravě církve podle zákona Kristova a vzoru prvotní církve, tj. církve prvních století, bez ohledu na pozdější lidské dodatky. V jeho čele je Jakoubek ze Stříbra, vážený mistr pražské univerzity. Hnutí horlí pro zjednodušení bohoslužeb, zajímá je pojetí a forma vysluhování sv. Večeře Páně, postoj k uctívání obrazů a soch svatých, zavádí českou mši i český zpěv v kostelích.

K tomuto rozhodnějšímu směru se horlivě připojil i plzeňský kněz Václav Koranda starší, který koncem roku 1416 již v Plzni podával Večeři Páně pod obojí způsobou, tj. chléb i víno všem věřícím, zavrhoval ctění obrazů jako model i řadu nebiblických církevních zvyků. A strhl k této cestě většinu plzeňských křesťanů.

Tento přední bojovník za husitskou myšlenku nám však neodkázal literární dílo, které by nám dalo možnost blíže mu pohledět do tváře. Avšak spjal své jméno s příběhy tábořské větve husitství tak nerozlučně, že se nám vynořuje právě v nejdramatičtějších chvílích tohoto hnutí.

Když se na jaře roku 1419 hnuly venkovské zástupy, aby na horách slavily sv. Večeři Páně pod obojí způsobou, kterou jim kněží v kostelích nepřáli, vidíme Korandu mezi nimi jako kazatele a vůdce. Žil vzrušenou nadějí té doby ve vítězný nástup Ducha Ježíše Krista a jeho nového světa, zbaveného všeho antikristovskými znetvořeného ve společnosti i církvi. S tímto výhledem vedl i plzeňské křesťany na velké shromáždění na horu Bzí u Blovic. Tam formuloval tzv. Husitský manifest z hory Bzí - požadavek kázání Božího slova svobodně a srozumitelně, přijímání sv. Večeře Páně pod obojí a trestání zlořádů ve všech stavech bez výjimky. Obměněně a s doplňky přejde tento manifest do základního husitského vyznání víry - Čtyř artikulů (článků) pražských. Po dohodě mezi stoupenci názorů konzervativních i radikálních se již o rok později staly zemským zákonem.

Vysluhování svaté Večeře Páně na hoře Bzí v roce 1969

Pamětní deska na hoře Bzí

Poté na podzim roku 1419 se Koranda vynořuje v Praze, kam se přiblížila vlna poutníků na hory a napřela se proti klášterům a kostelům jako pevnostem starých pořádků. Prosté stolování bratří a sester ve víře bez oltářů a obřadných rouch mělo upoutat jejich pozornost jen k vítěznému Kristu, sedícímu na pravici Boha Otce. Proto se nehodlali smířit s kostelními prostory a obřady, jež křesťana od Kristova díla vzdalovaly. Koranda byl také účastníkem Žižkova vítězství na Vítkově.

Když si radikální husité na ochranu proti křižáckému ohrožení zvenčí vybudovali ochrannou pevnost v Hradišti, nazývanou biblicky Tábor, první ozbrojenou pomoc jim poslala Plzeň. Koranda pak celoživotně přilnul k tomuto středisku a mezi tábory posiloval nejlidovější radikální křídlo reformace.

Při návratu z Prahy na Tábor byl Koranda v Bechyni 8. září 1420 přepaden rožmberskými ozbrojenci a uvězněn na Příběnicích. Podařilo se mu však z vězení uniknout. Neuvaroval se při tom bojové vřavy a proto napříště svou krví poskvrněnou rukou už nikdy nevysluhoval sv. Večeři Páně.

V čele tábořské církve Václav Koranda nikdy nestál. Když v září 1420 volili táboři svého představitele, byl ve vězení a jeho přežití v temném žaláři se nedalo předpokládat. Nebyl zřejmě ani kandidován. Seniorelem tábořského společenství se stal Mikuláš z Pelhřimova, zvaný Biskupec.

A přece to byl Koranda, jehož táboři vyslali hned v lednu 1421

Shromáždění na hoře Bzí v roce 1969

do Prahy, aby tam obhájil jejich stanoviska proti námitkám pražských mistrů konzervativního směru. Koranda svou obranu přednesl z Želivského kazatelny v kostele u Panny Marie Sněžné ve věci nebiblických bohoslužebných zvyků a obřadů a zavádění přijímání Večeře Páně pod obojí.

Když se Koranda v r. 1421 pro neshody rozešel s Žižkou a vztahy mezi Žižkou a Tábořem ochladly, sblížil se Koranda s Mikulášem z Pelhřimova. Společně pečovali o tábořskou církev a nevyhýbali se rozhovorům i s jinak smýšlejícími, např. s Petrem Chelčickým.

Pro svou rozhodnost i pohotovost byl Koranda určován do tábořských delegací k jednáním o husitském reformačním programu. Na jednáních s koncilem basilejským se však neúčastnil.

Po lipanské bitvě 1434 a po příchodu katolického dvora krále Zikmunda 1436 s plánem potlačit tábořskou stranu se Václav Koranda aktivně účastní dalších zápasů o ryzí křesťanství, tj. zachování apoštolských způsobů při bohoslužbách a v životě církve.

Z Tábora, který se Zikmundem podepsal separátní mír, prchl Koranda do duchovně spřízněného Žatce. Odtud po nějakém čase byl králem Zikmundem vykázán pod hrozbou utopení do porobeného Tábora. Zdá se však, že v Žatci působil dál.

V roce 1443 byla správce utrakvistické církve Janem Rokyc-

canou svolána synoda k jednání o správném učení o sv. Večeři Páně. Pozváni byli i zástupci svazu tábořských měst - ze Žatce, Písku, Klatov a Tábora. Mezi nimi i Mikuláš a Václav Koranda. Táboři byli viněni z bludů a kacířství. Synoda skončila usnesením, že „ve velebné svátosti těla a krve Boží je celý Kristus...“. Jak, to se stalo předmětem dlouhotrvajících jednání.

Na dalším sněmu byli tábořští se svým názorem prostě prohlášeni za poražené. Posuzováno s odstupem, bylo tábořské stanovisko vždy bibličtější a původnímu křesťanství bližší než stanovisko konzervativnějších utrakvistických bohoslovců.

Koncem srpna 1452 ve snaze husitství sjednotit oblehlo vojsko Jiřího z Poděbrad město Tábor a vynutilo si vydání tábořských kněží, mezi nimi i Korandy. V Praze pak měli odvolat své bludy. Když ani zde se Koranda spolu s dalšími nevzdali svého přesvědčení, byli uvězněni na různých místech. Koranda byl vězněn na královském hradu Liticích, kde nejspíše zemřel.

Teprve po letech obnovil památku Václava Korandy senior Jednoty bratrské Lukáš Pražský, když se přihlašoval k odkazu zápasů tábořského bohosloví.

Podle studie prof. Amedea Molnára a Dějin křesťanství v Československu prof. Ferdinanda Hrejsy zpracoval Pavel Pellar

MISTR VÁCLAV KORANDA MLADŠÍ

O generaci mladší současník Václava Korandy staršího, Jana Rokycany, Martina Lupáče i Jiřího z Poděbrad a dalších rozhodnějších podobojí se stal výraznou postavou dějin husitské církve 2. poloviny 15. století. Je plzeňským rodákem - narozen asi r. 1425, od roku 1458 mistr svobodných umění a učitel na pražské univerzitě. Po celý život se nachází v blízkosti všech podstatných zápasů duchovních, církevních, politických i diplomatických za vlády husitského krále Jiřího z Poděbrad i katolického Vladislava II.

V roce 1462 potkáváme Václava Korandu ml. ve velkém poselstvu krále Jiříka do Říma k papeži Piu II. k obhajobě papežem a kurii zpochybňovaných basilejských kompaktát. Je zachována Koranova latinská řeč, uctívá ve formě, ale rozhodná ve věci.

V dalších letech aktivně vystupoval po boku arcibiskupa Rokycany v zápasech a polemikách s českým katolickým kněžstvem o platnost kompaktát a vysluhování večeře Páně v českém království pod obojí způsobou. Tento zápas se posléze rozšířil na zásadní projednávání autority Písma svatého ve vztahu k autoritě papežské.

Téměř současná smrt arcibiskupa Jana Rokycany i krále Jiřího z Poděbrad v r. 1471 znamenala pro náboženský vývoj v zemi hluboké změny. Sněm českých stavů zvolil králem polského katolíka Vladislava po příslibu, že se postará o potvrzení kompaktát a smíření Čechů s papežem.

Shromáždění utrakvistického kněžstva zvolilo nástupcem Rokycanovým jakožto administrátora církve podobojí Mistra Václava Korandu mladšího, v té době rektora pražského učení, rozhodného husitu.

Koranda po čtvrt století moudře a rozhodně řídil život církve podobojí, která trpěla nedostatkem kněží, neboť svěcení museli

získávat od k tomu ochotných katolických biskupů v cizině. Do konce i odvážně pomýšlel na její oddělení od církve římské, neboť svárem stále bylo přijímání pod obojí způsobou podle ustanovení Kristova, naplňování obsahu kompaktát odvozeného od Čtyř pražských artikulů a bezvýhradná poslušnost papeži a římské kúrii. Mistr Koranda jako vůdce rozhodné strany podobojí neustále odráží nátlak menšinové konzervativní strany v husitství, blízké katolíkům, aby se poslušně vrátili do církve římské. Bolestně se ho dotýkalo osamostatňování Jednoty českých bratří a těžko se s ním vyrovnával v traktátech i diskuzích.

V osmdesátých letech působil také jako kazatel v Betlémské kapli na Husově kazatelně. Do konce své služby v čele utrakvistické církve pevně pokračoval v zápase o uchování reformačního dědictví, započatého Mistrem Janem Husem a jeho pokračovateli, ve stálém hledání věrnosti Božímu slovu v církevním učení i v životě a v odporu proti všemu, co bylo porušováním a znetvořením odkazu apoštolské církve ve středověkém křesťanství. Svou církev - až do konce života - oslovuje svou bohatou literární činností (např. Sbírkou kázání Postilou, spiskem O velebné svátosti, Manuálem aj.).

Asi v 75 letech odstoupil z úřadu (1497) administrátora husitské církve ve prospěch současného rektora univerzity Mistra Jakuba ze Stříbra, blízkého Jednotě bratrské.

Koranda pak žil ještě 20 let v pozadí, stále ve vážnosti a literárně činný. Zemřel staříčký, asi 95 letý, 1. února 1519. Není známo, jestli se ještě dozvěděl o vystoupení Dr. Martina Luthera v Německu. Byl mu svým reformačním přesvědčením blízký.

Pavel Pellar

K založení Korandova sboru a stavbě zdejšího kostela nerozlučně patří jméno faráře Karla Machotky. Shodou okolností si právě letos připomínáme i 125. výročí jeho narození (17. I. 1881). Byl rodákem z Humpolce, pocházel z výrazného rodu luterských kazatelů Hrejsů a Machotků z Českomoravské vrchoviny, z duchovně výrazně evangelicky vyhraněného prostředí. Po maturitě v Pelhřimově (1899) studoval bohosloví

na fakultách ve Vídni a v Halle, které ukončil v březnu 1903. Po absolvování ihned nastoupil jako pomocný duchovní na Vsetíně. A rok nato - 13. 9. 1904 - se objevuje v Plzni.

Do jaké situace nastupuje? Na počátku 20. století jsou západní Čechy silně národnostně smíšené a nábožensky buď zcela netolerantní anebo výrazně lhostejné. Protireformační úsilí 17. a 18. století v Rakousku vymýtilo v západních Čechách jakékoli zbytky povědomí na českou reformaci - husitství a českobratrství - tak dokonale, že zde od vydání tolerančního patentu r. 1781 nevznikl ani jediný evangelický tolerovaný sbor luterský (augsburského vyznání - a.v.) nebo reformovaný (helvetského vyznání - h.v.).

Machotka v r. 1904 nalézal v Plzni a širokém okolí rozptýleno jen 230 českých evangelíků z obou vyznání.

V 19. století vznikají Škodovy závody. Proměňují postupně Plzeň v průmyslové město, jež přitahovalo odborníky z Bavorska a Saska - také evangelických vyznání - kteří od r. 1872 měli v Plzni samostatný německý evangelický sbor. Ten však nebyl ochoten přijmout Machotku za vikáře pro hlouček českých evangelíků, kteří také přicházeli z českého vnitrozemí za prací. Tak nepřízeň katolíků i německých souvěrců a často i úřadů provázela Machotkovy začátky. Nakonec starost o české evangelíky a.v. převzal nejbližší český luterský sbor v Praze u Salvátora. Machotka se stal osobním vikářem faráře Dr. Ferdinanda Hrejsy pro západní českou diasporu.

Karel Machotka z Plzně věrně navštěvoval české evangelíky, pokud se kde ohlásili, až k Domažlicím, Klatovům, Strakonici a Písku, ke Zbirohu a Berounu a na sever až za Kralovice. V rodinách konal pobožnosti a vyučoval děti náboženství.

K 1. prosinci 1908 byla v Plzni oficiálně vyhlášena kazatelská stanice pro věřící a.v. české národnosti a Machotka byl jmenován jejím duchovním - vikářem. V roce 1914 byla povýšena na filiální sbor - značně osamostatněný od pražského sboru - pro několik málo stovek členů. Střediskem se stal postupně upravovaný „Husův dům“ v Prokopově ulici č. 27 s modlitebnou a farním bytem pro rodinu vikáře Machotky se 4 dětmi.

Bratr Machotka se stále pilně pokouší o evangelizační práci s mnohými překážkami národnostními, správními i náboženskými v prostředí jednoznačně katolickém.

V roce 1914 přichází do Plzně nový pracovník - vikář Ebenezer Otter, kazatel pro kazatelskou stanici evangelické reformované církve h.v. - stejného evangelizačního zápalu. A oba také sdílejí šířící se povědomí o umělém rozdělení českých evangelíků od tolerance na luterány a reformované (a.v. a h.v.) a podílejí se na

vzrůstajícím hnutí hledání společných kořenů v české reformaci husitské a bratrské spolu se svými sbory. Začínají konat společné biblické hodiny, přednášky z českých reformačních dějin, různé besídky. V jubilejním roce Husovy smrti 1915 uspořádali slavnost k Husově památce.

Spolu s Otterem se na konci války rozhodli vystoupit na veřejnost. Počátkem října 1918 vydali v Plzeňských novinách proklamaci obou sborů „O české národní církvi“ a provedli sloučení obou sborů dříve, než k tomu došlo i na úrovni celých církví o čtvrt roku později. Tato spolupráce na základě české reformace byla v nových podmínkách Československé republiky sledována pozorně a příznivě českou veřejností a byla dobrou přípravou k přestupovému hnutí, jež zasáhlo celý český západ až k hranicím.

Karel Machotka vytváří strategii kombinace bohoslužebných shromáždění malých hloučků a veřejných přednášek z českých reformačních dějin. Navazuje na slabé povědomí o husitství a přináší posluchačům něco nového: českobratrství jako touhu po krásné kristovské církvi beze všeho zkompromitovaného na současném křesťanství. Přichází lavina tzv. přestupového hnutí, z níž ve 20. letech minulého století povstávají oba velké plzeňské sbory a řada sborů a kazatelských stanic v okolí Plzně.

Pro tyto nové sbory je v r. 1925 ustaven zcela nový seniorát Českobratrské církve evangelické v západních Čechách. Machotka, jmenovaný teprve v r. 1922 farářem, byl zvolen prvním seniorem a farář Otter jeho náměstkem v seniorátním výboru. A smyslem jejich v církvi netradičního úsilí je vždy znovu srozumitelné zvěstování evangelia. Leckde v tradičních oblastech ČCE vládla k tomuto dílu nedůvěra, neporozumění a přezírání.

Pro seniora Machotku nastává období organizačního, provozního zabezpečování evangelizačního díla. Pečuje zvláště o bohoslužebný život ve všech střediscích, stará se o prozatímní prostory k bohoslužbám a sborové činnosti a později podporuje úsilí sborů o získávání budov k duchovní činnosti a především o povolávání kazatelů - farářů, vikářů a diakonů - na nová pracoviště. Sestaví a vydá malý zpěvníček písní pro evangelizační shromáždění, dává lidem do rukou evangelickou literaturu, knihy a časopisy.

Sborový život v Plzni, který se nebývale rozrostl, vedl Machotku k hledání bohoslužebného centra. Pronajímá pro sbor postupně biograf Elektra a Hvězda a v roce 1927 zakoupil Řemeslnickou besedu v Prokopově ulici č. 19. To vše byla provizoria. V jeho myšlenkách vzniká projekt sborového areálu, kopírující tradiční schéma sboru z Českomoravské vysočiny: kostel a hřbitov obklopený osadou členů sboru. Obklopen výraznými spolupracovníky

Pamětní deska ve vestibulu

ze staršovstva i stavebními odborníky a podporován br. vikářem Stanislavem Kurešem v kazatelské činnosti a jeho ženou Hanou Kurešovou jako sborovou účetní, začal br. Machotka v letech 1927 - 1935 organizovat administrativní i projekční přípravy ke stavbě sborového areálu podle své představy. Velké dílo obětavého Božího služebníka vrcholí. V neděli 16. května 1935 byl slavnostně položen základní kámen kostela a 29. listopadu 1936 byl kostel otevřen za účasti synodního seniora Dr. Josefa Součka, představitelů veřejnosti a velkého počtu členů sboru.

Těžký čas prožíval br. farář Machotka v roce 1939. Záborem pohraničí 15. března 1939 se zhroutila představa české evangelické obce uprostřed Plzně. Právě dostavěné domy v Prokopově ulici č. 17 a 19 byly dány k bydlení Čechům prchajícím z pohraničí. V létě (12. července) jej zastihla zpráva o náhlém úmrtí manželky Betty na letním bytě. A po 17. listopadu byl Gestapem zatčen jeho syn Jeronym po studentské demonstraci v Praze a držen v koncentračním táboře Oranienburg až do ledna 1942 a pak zůstal pod stálým dohledem Gestapa až do konce války. Oporou se stala farářka Machotkovi jeho druhá manželka Eliška, se kterou se oženil v roce 1944.

Při výroční slavnosti posvěcení kostela 3. prosince 1944 se vzpomínkou na Machotkův příchod před 40 lety rozvinul Machotka budovatelský program sboru mezi bezkonfesijními. Tento program dokládá současným duchovním stavem, který bude příznivý pro Slovo Boží, což dokládá zkušenostmi z r. 1918.

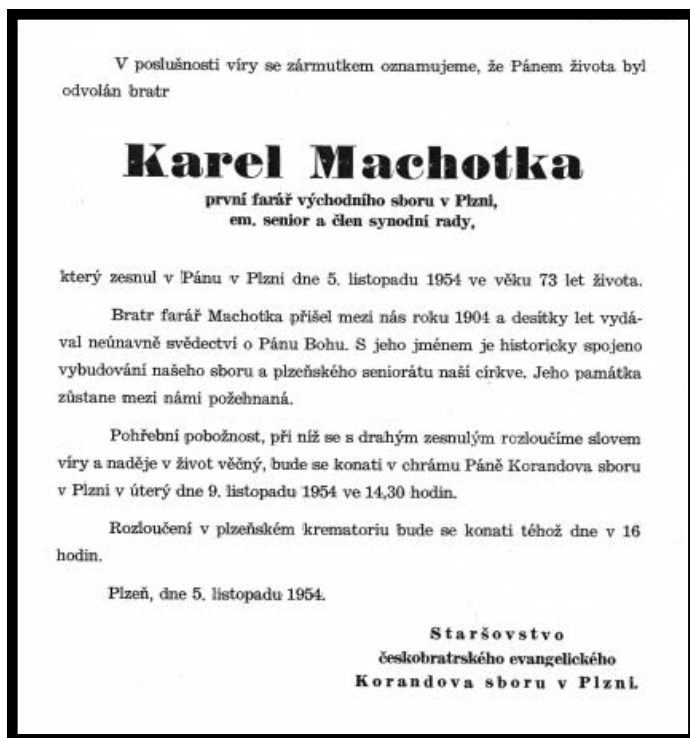
Mnohého se ještě zúčastnil, ale úplně přepracován byl v roce 1950 stížen záchvatem mozkové mrtvice a po pracovní neschopnosti trvající 9 měsíců podal 23. dubna 1951 rezignaci na úřad faráře sboru. Opouští byt v Korandově sboru a žije pak na Lochoťině v tiché vilové čtvrti v ulici Karoliny Světlé v laskavé péči své ženy Elišky, nepohyblivý a ve finanční tísní, podporován sborem i modlitbami.

Pravděpodobně - pokud vím - už Korandův sbor nenavštívil. Pisemně se omlouval svému nástupci br. faráři Klimeckému za neúčast na jeho instalaci. Dožil se ještě zprávy ze sboru, že bylo připomenuto 50. výročí jeho příchodu do Plzně.

V pátek 5. listopadu 1954 pak už rozesílal senior do sborů zprávu o úmrtí br. faráře Machotky ve věku 73 let života po čtyřleté těžké nemoci a velkém utrpení. Pohřební pobožnost 9. listopadu 1954 se konala v chrámu Korandova sboru opět za velké účasti. Urna s popelem zesnulého je uložena v kolumbáriu jeho milovaného sboru na čestném místě.

Při odhalení pamětní desky ve vestibulu chrámu v neděli 17. září 1967 řekl emeritní senior E. Otter: „Cíl života bratra Machotky byl veliký, bohubilý - budovat Boží království, šířit Boží pravdu na českém západě. Činil tak s živou, neochvějnou vírou, již je třeba následovat. Chvála a díky Bohu za tento život, za tuto víru!“

Pavel Pellar

KURÁTOŘI V KORANDOVĚ SBORU

Doposud zpracované sborové archivní materiály podávají pouze skromné svědectví o představitelích našeho společenství z období před vznikem samostatného sboru. V roce 1910 stál v čele správního orgánu plzeňské kazatelské stanice bratr **A. Seidl**, v dokumentech z období filiálního sboru se setkáváme se jménem bratra **R. Feuricha**. Prvním kurátorem samostatného „Východního sboru ČCE“ v Plzni byl v letech 1922-1929 bratr **Karel Anderle**, profesor historie na II. české státní reálce. V období příprav stavby kostela i její realizace byl kurátorem bratr **Gustav Kugler** (1930-1939). Nesnadný úkol stát v čele sboru v letech válečných na sebe vzal bratr **Vlastimil Soukup** (1940-1947). Ani léta padesátá nebyla pro sbor a církev nikterak jednoduchá. Bratr kurátor **Karel Křepelka** (1947-1957) zakusil hořkost perzekuce totalitního režimu. Řada dokumentů svědčí o jeho hluboké zakotvenosti v Písmu, jež jemu osobně i celému sboru pomáhala nést tíži doby.

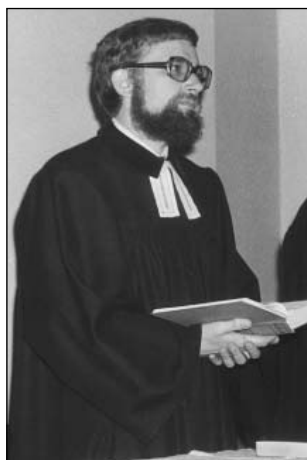
V letech 1957-1969 byl kurátorem sboru bratr **Jaroslav Jerie**, docent Lékařské fakulty v Plzni. Také on zakoušel zejména v profesní rovině nesmiřitelný postoj režimu k oddaným Kristovým služebníkům v této zemi. Doposud nejdéle stál v čele sboru bratr **Jaromír Luňák** (1969-1996). Záběr jeho služby ve sboru i v seniorátě byl velmi široký. Působil jako laický kazatel, zároveň byl hluboce zasvěcen do otázek ekonomických i do problematiky péče o církevní stavby. V době, kdy již měla česká společnost za sebou kus cesty ve svobodných poměrech obnovené demokracie, byl zvolen kurátorem sboru bratr **Josef Beneš** (v roce 1996). Až do dnešních dnů nese spolu s celým staršovstvem nelehký úkol Písmu věrné profilace evangelického společenství v dynamických proměnách současného světa.

Jan Esterle

KAZATELÉ V KORANDOVĚ SBORU

Faráři Helena a Miroslav Hamariovi

Daniel Matějka

Luděk Korpa

Na kazatelně nového kostela během 70 let zvěštovalo slovo Boží až dosud více než 10 kazatelů. První léta po otevření kostela a po celou válečnou dobu posiloval kázáními členy sboru farář **Karel Machotka** (do roku 1951), který byl též zvolen prvním seniorem nově vzniklého plzeňského seniorátu a později členem synodní rady. Výrazným spolupracovníkem mu byl vikář **Stanislav Kureš** (do roku 1966). Po br. Machotkovi byl zvolen farářem br. **Jaromír Klimecký** 1951-1979, porozumivý pastýř nemocných v plzeňských nemocnicích, a jedno období též člen synodní rady. Po vikáři Kurešovi byl povolán ke sborové práci farář **Jan Šoltész** (1966-1968), který po

krátké době převzal kazatelskou službu v Západním sboru ČCE. Poté byl zvolen farářem **Pavel Pellar** (1969-1991), především k práci mezi mladou generací sboru. Jedno funkční období byl též seniorem Západočeského seniorátu. Po odchodu faráře Klimeckého na odpočinek, přijal povolání za kazatele sboru farář **Daniel Matějka** (1979-1992), podílející se na povzbuzování věrných v nepřívětivé době komunistického režimu. Jáhén **Luděk Korpa** (1994-2003) zakládal v nových poměrech dia-

Pavel Freitinger

konickou práci pro společensky deprivované. Farář **Pavel Freitinger** (1992-2000) obětavě sloužil sboru i během své těžké nemoci, během níž vypomáhal ve sboru znovu povoláný farář Pavel Pellar (1998-2001). Nyní oslovují sbor z kazatelny kostela Kristovým poselstvím manželé farář **Miroslav Hamari** (od 2001) a farářka **Helena Hamariová** (od 2003).

Karel Machotka s mládeží

Manželé Hana a Stanislav Kurešovi

Kurátor doc. dr. J. Jerie a Jan Šoltész

Jaromír Klimecký a Pavel Pellar

VÝPISY ZE SBOROVÉ KRONIKY

Rok 1903

Mezi českými evangelíky obou vyznání byla zahájena práce až v roce 1903. V tomto roce přišel do Plzně z podnětu bratra faráře Ferdinanda Hrejsy z Prahy a za finanční pomoci „Božích pokladen“ první český duchovní bratr Maxmilián Machotka. První české bohoslužby byly konány v německém evangelickém kostele v neděli dne 22. února 1903 odpoledne (bezplatně). Biblické hodiny byly konány v plzeňské sokolovně.

Roky 1904-1914

V roce 1904 však odchází bratr farář Maxmilián Machotka pracovat do evangelického sboru a. v. ve Vilémově u Čáslavi a na jeho místo nastupuje dne 13. září 1904 v Plzni jako duchovní jeho bratranec Karel Machotka, bohoslovec církve evangelické a. v.

V roce 1904 čítal sboreček v Plzni a okolí pouze 120 duší.

Kazatelská stanice byla schválena po mnoha obtížích církevní radou ve Vídni dne 1. prosince 1908 a na filiální sbor byla povýšena dne 16. prosince 1914.

První vlastní stánek si opatřil sbor r. 1909 v květnu zakoupením domu č. p. 206, orientační č. 27 v Prokopově třídě v Plzni. Manželé Antonín a Dorota Seidlovi přispěli k tomuto účelu darem K 16 400,-, které utržili za prodaný dům v Rejskově ulici. Dar tento, před první světovou válkou velmi značný, stal se základem hospodářského rozvoje sboru. K Husově jubileu bylo v roce 1914 přistavěno druhé patro na vpředu uvedený dům č. p. 206 a pořízena nová fasáda. Dům pojmenován na „Husův dům“.

Rok 1918

V Plzni začala náboženská revoluce již 3. října 1918. Tohoto dne se konala schůze staršovstva našeho filiálního sboru, na které bylo podle zápisu usneseno: Jelikož všechny známky nasvědčují tomu, že v nejbližší době může nastati konec války a tím i dosaženo české politické samostatnosti, navrhuje se, aby na schůzi všeho členstva, svolané na neděli dne 6. října 1918, byl dán návrh na okamžité zahájení kooperace o budoucím zřízení jednotného sboru v Plzni a to ihned, jakmile to poměry dovolí, spojením se sborem h. v.

Po vzájemné dohodě pak opouští náš sbor svoji modlitebnu v Husově domě v Prokopově třídě č. 27, aby se sborem h. v., nyní sborem západním, zahájil dne 20. října 1918 v Husově kapli (místnosti h. v.) společné bohoslužby, takže ke skutečnému sloučení obou sborů v Plzni dochází 20. října 1918.

Rok 1919

Na jaře roku 1919 vykonal bratr vikář Karel Machotka řadu evangelizačních přednášek v dělnické kolonii na Karlově. Dne 10. dubna 1919 vykonal také přednášku v kantýně této kolonie pro ženský odbor strany národně socialistické. Zde se kouřilo a pilo

pivo jako v hostinci. Po přednášce bylo rozhodnuto přítomnými, aby druhá schůze za týden se konala v sousední škole, kde se pak pravidelně shromažďovalo a poslouchalo výklady 80 až 100 účastníků, prodávala se česko-bratrská literatura a rozdávaly se přestupní lístky.

Další akce rozhodujícího významu bylo 10 veřejných kázání, která proslovil bratr vikář Karel Machotka v době od 26. září do 14. listopadu 1919 vždy v neděli dopoledne na hlavním náměstí před kostelem sv. Bartoloměje v taláru a odpoledne na náměstí na Pražském předměstí před kostelem u Dominikánů za účasti až 3 000 posluchačů.

První shromáždění lidu na hoře Bzí konala česká obec Sokolská v září 1919. Dalšího pořádání se ujala naše církev každoročně vždy první neděli v červenci.

Rok 1921

Sbor v nastalém přestupovém hnutí, které vyvrcholilo sčítáním lidu r. 1921, vzrostl požehnaně na 10 670 duší. Modlitebna v Husově kapli u zastávky na jižním předměstí (nynější západní sbor) pro nedělní bohoslužby již nepostačovala. Sbor byl nucen změnit shromaždiště. Byl to sál kina Elektra v hotelu Waldeck, školní kaple nad Hamburkem, ale od r. 1922 to byl sál biografu Hvězda, kde sbor konal své nedělní bohoslužby až do 9. ledna 1927. Zápis o společné schůzi staršovstev obou česko-bratrských sborů, konané dne 31. ledna 1921 o 20. hod. v Plzni Prokopova tř. 27 v Husově domě, byl poslední.

Rok 1922

Osamostatnění sboru - první staršovstvo

Další zápis o schůzi staršovstva ze 6. února 1922 již pojednává o první společné schůzi komisí sborů východního a západního. A nyní v knize zápisů následuje zápis č. I, ve kterém se uvádí, že je to ustavující schůze staršovstva z 20. března 1922 a dle církevního zřízení se provádí volba činovníků staršovstva.

Na této ustavující schůzi staršovstva se poprvé dočítáme, že bratr Karel Machotka není vikářem, ale farářem. Také na další schůzi z 3. dubna 1922 byla již projednána „povolací listina“ bratra faráře Karla Machotky.

Rok 1927

Jednání o výměně našich realit v Prokopově třídě č. 5 a 7 s obecními realitami, totiž Řemeslnickou besedou a lázněmi bylo započato již v r. 1926. Dne 18. ledna 1927 učinila v této věci městská rada v Plzni zásadní usnesení. Během roku se pak jednalo dále o této výměně a výměnná smlouva, jejíž znění bylo schváleno obecním zastupitelstvem dne 25. října 1926, byla naším sborem schválena na členské schůzi dne 2. listopadu téhož roku.

Podpis smlouvy a převzetí realit stalo se však teprve dne 24. května 1927 ...

Rok 1930

Na schůzi hospodářského odboru, která se konala dne 17. září 1930, doporučeno utvořit tuto stavební komisi: předseda br. farář

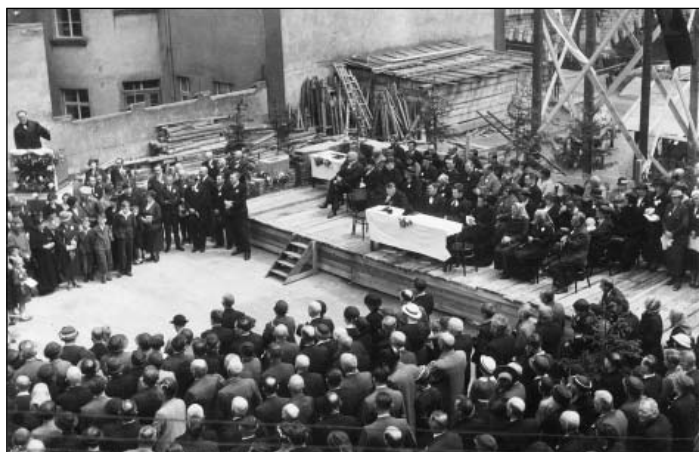
K. Machotka, členové bratři Kugler, Musil, Chvojka, Arnold, Kovařík, Dr. Liebl, Dr. Peták, Mattas, arch. Ondráček, Kindl a profesor Jar. Svoboda. Hlavním vedením komise pověřen br. ředitel Kindl.

Stavební komise. Sedící zleva: Gustav Kugler, Ing. Ladislav Musil
Stojící: Karel Machotka, Ing. Dr. František Záruba, Ing. Jaroslav Fišer, Ing. Emil Ondráček, Karel Kindl

Rok 1935

Nejdůležitější událostí roku 1935 je na prvním místě stavba Korandova sboru. Protože se již od doby zahájení stavby začalo stále více užívatí místo názvu východní sbor názvu Korandův sbor, uvádím jen ve zkratce, že Korandův sbor byl pojmenován podle Václava Korandy staršího i Václava Korandy mladšího, kteří jsou oba dva rodem z Plzně.

Slavnost položení základního kamene pro stavbu kostela se konala v neděli dne 16. června 1935.

Rok 1936

Slavnost otevření a posvěcení kostela, konaná dne 29. listopadu 1936, se vydařila. Kostel byl přeplněn. Počet přítomných byl odhadnut asi na 2 000 osob. Velmi krásně vyzněla vstupní hymna „Kdož jste Boží bojovníci“ zpívaná před kostelem, kam došel mohutný průvod ve shora uvedeném počtu osob, který se ubíral od dosavadní bohoslužebné místnosti v Prokopově třídě č. 19 - bývalá Řemeslnická beseda. V čele průvodu kráčelo duchovenstvo, za ním pěvecký odbor a sborové zastupitelstvo a pak asi 2000 členů a hostů. Posvěcení provedl synodní senior br. J. Sou-

ček a slavnostní kázání měl br. farář Jar. Řepa, farář ve Velimi. Večer se konal duchovní koncert za spoluúčinkování pěveckého spolku Smetana a osobního řízení profesora Gselhofera.

Druhá slavnost, pořádaná v neděli 6. prosince 1936 jako slavnostní služby Boží pro žactvo, se plně vydařila. Bylo při ní přítomno asi 400 dětí a asi 500 dospělých.

Třetí slavnost - posvěcení kolumbária - se konala v neděli dne 13. prosince 1936.

Kolumbárium

Rok 1937

Hlavní jednání ve stavební komisi v hospodářském odboru a ve staršovstvu se neslo kolem projektu na stavbu dvou obytných domů do Prokopovy třídy. Návrh projektu br. arch. Ondráčka propadl a zvítězil návrh architekta Fišera, kterému dle zákona na podporu stavebního ruchu č. 65/1936 byla v září 1937 zadána stavba prvního domu č. 17 v Prokopově třídě a v prosinci téhož roku byla témuž projektantu a podnikateli zadána stavba druhého činžovního domu v Prokopově třídě ve stejném rozsahu jako dům první.

Podle sborového dopisu s datem 15. prosince 1939 č.j. 521/39 ... celkový náklad na všechny stavby byl 4 600 000,- K.

Výstavba obou činžovních domů bylo opatření, jak by si sbor udržel pozemky, kterých mohl kdykoliv potřebovat pro svoje náboženské účely. Zajistily kolem kostela důstojné ticho. Čistého výnosu obou domů, jejichž rentabilita byla správně vypočtena, použití na splácení stavebních dluhů z Korandova areálu a pro jiné účely, jež se ukážou. Bylo samozřejmé, že v plánu bylo, aby při pronajímání bytů byla dávana přednost českobratrským evangelíkům.

Hlavní myšlenka br. faráře Machotky a celé naší farnosti, vytvoření evangelické osady kolem svého kostela, narazila však brzy na nepředvídanou překážku. V září 1938, kdy pronájem obou domů slibně pokračoval, nastalo historické obsazování Sudet Němci. Proudí uprchlíků s ranci na zádech se hnaly přes Plzeň do Čech. Nastala nouze o byty. Město Plzeň vyhlásilo hospodaření s byty a samo je obhospodařovalo. Tím se stalo, že nám dobrou polovinu bytů obsadila bytová správa města Plzně jinověrci. Tím také byl nadobro zmařen plán na vytvoření českobratrské církve evangelické kolem kostela ve městě.

Námítky, že sbor podnikáním staveb se stará jen o zbohatnutí, jsou mylné a mohu každého ubezpečit, že na to nikdo ve sboru nemyslel. Byla tu jiná budovatelská myšlenka. Jeden čas měl sbor

dokonce 12 kazatelských stanic a nové farní sbory byly plánovány v Blovicích, Chrástu, Třemošné, Dolní Bělé a jinde. V těchto místech bude zapotřebí kostel, modlitebna, fara a bude na to potřeba peněz. Na kostely se nepůjčovalo, a proto v činžovních domech byla základna pro hypotekární výpůjčky.

Takové bylo budovatelské dílo Korandova sboru dle pravdy. Se založením kazatelských stanic převzal sbor na sebe i závazek, aby jim jednou dopomohl k výstavbě vlastního kostela, modlitebny, nebo sborového domu.

Rok 1939

Dne 12. července 1939 zemřela náhle na letním bytě ve Svaté Anně u Černovic sestra Betta Machotková (*1883), choť našeho bratra faráře K. Machotky a definitivní učitelka českobratrského náboženství v Plzni. Byla první katechetkou v naší církvi a v přestupovém hnutí prokázala církvi velmi platné služby.

Rok 1942

Heydrichiáda - schůze staršovstva a zastupitelstva

Tyto schůze, konané ve stanném právu, byly ohlášeny na protek-

Pamětní deska obětem války 1939-1945 v kostele

torátní policii, která na ně poslala svého zástupce, který přišel v civilu. Po zahájení modlitbou přivítal br. farář Machotka člena protektorátní policie, který byl německé národnosti a patrně sudeták, protože rozuměl česky. Pak přečetl smuteční projev Synodní rady ze dne 23. června 1942 č. I 403, který zaslala Synodní rada protektorátní vládě k atentátu na Heydricha. Přítomní vyslechli tento projev stojíce. Byly to vážné okamžiky, stačilo se jen pousmát a bylo to schvalování atentátu a na to byl jen jeden trest - zastřelení.

Podle oběžníku z 28. března 1942 ukládá se bratřím duchovním povinnost složení zkoušky z německého jazyka.

Rok 1945

Z našich členů byli při této revoluci zastřeleni dva členové sboru. Americká armáda, která obsadila v neděli 6. května 1945 Plzeň a celou americkou zónu, konala ihned v pondělí 7. května 1945 odpoledne v našem chrámu Páně bohoslužby. Dne 24. listopadu 1945 se konaly v našem kostele poslední americké bohoslužby s vysluhováním sv. Večeře Páně.

Není možno zapomenouti po těch radostných zprávách o osvobození na mnohé oběti náletů (kromě popravených a umučených), kterých bylo celkem 62 bratří a sester z našeho sboru. Sbor se rozhodl postavit těmto obětem náletů v kostele důstojný památník, který by po všechny časy vydával svědectví o jejich oběti, a žijícím, kteří přicházejí do kostela, aby byl stálým napomenutím k věrnosti Pánu Bohu a naší drahé vlasti.

Kromě pravidelné činnosti nastala po osvobození veřejná péče o rodiny válkou postižené, kterých bylo v našem sboru snad nejvíce z celé církve. Pro tento účel byla vykonána zvláštní sbírka, která vynesla Kč 8 100,-. Vbrzku však přišla pomoc ze Synodní rady v Praze v částce Kč 100 000,-.

Kronika Korandova sboru:

I. díl byl sepsán br. Čeňkem Houdkem v době od září 1972 do ledna 1974. Čistopis provedl v téže době br. František Fenyk ze sboru Praha 8 - Kobylisy.

II. díl byl vyhotoven týmiž bratry v době od února 1974 do srpna 1974.

Z kroniky vybral Hanuš Salz

Bohužel, už si přesně nevzpomínám na dobu a všechny okolnosti vzniku i trvání zvláštního, a pro mne velice důležitého ekumenického setkávání, zejména mladších sester a bratrů, s názvem „trialog“. Bylo to snad někdy v polovině sedmdesátých let, kdy se skupinka mládeže ČCE z Korandova sboru a několik mladých katolíků nepravidelně setkávalo nad biblí, k modlitbě a zpívání i při různých akcích a přitom se občas zabrousilo v rozhovoru na různost tradic obou denominací. Vedle zvláštností a důrazů v té které církvi jsme objevovali také mnoho společného; ale zejména jsme v normalizační šedi prožívali radost, že nás jeden Duch spojuje a vede k aktivnějšímu prožívání jednoty v církvi. A také jsme se měli normálně rádi, prostě byli jsme přáteli.

Možná jsme byli inspirováni pravidelnými „Večery s hostem“ v Korandově sboru, přednáškami význačných osobností, jež přitahovaly široké ekumenické publikum. Ať už to se vznikem trialogů bylo tak či onak, prostě jednou měsíčně jsme se začali scházet v Korandově sboru. Vedle evangelíků a katolíků byli třetí stranou v rozhovorech mladí z Církve bratrské. Pamatuji se, jak jsme připravovali pro trialogy témata, jak jsme se vždycky předem scházeli.

li. Pro účastníky jsme vymýšleli různé otázky a také, jak rozprouditi diskusi. Já se v té době snažil pečlivě připravovat, abych o „své“ církvi jen něco neplkal, a myslím, že mi to prospělo. Pamatuji se rovněž, jak jsme ty večery hodnotili a vraceli se k tomu, jak a co kdo řekl.

Kdy trialogy skončily, nevím, nepamatuji se. Jen čas od času mi někdo z pamětníků připomene: pamatuješ na trialogy? A já se trochu stydím, že už moc ne. Ale teď, když tohle píšu, mi dochází, že moje nepřetržité angažování se v ekuméně by bez „zkušeností a zážitků“ trialogů asi nebylo. Takže díky vám od Korandů, že jste vyvolali tuto moji reflexi, díky všem, kteří v minulosti spoluvytvářeli to úžasné prostředí trialogů a zejména díky vám všem, kteří v přítomnosti nevedete jen monolog a necháváte se vést jedním Duchem.

Životní cesty nás, přátel, kteří jsme se aktivně podíleli na přípravě trialogů, se časem vzdálily, což je normální.

*Zdraví (a o odpuštění prosí) Josef Kaše
Centrum pro práci s laiky, Biskupství plzeňské*

V období nejostřejšího boje vládnoucího režimu proti všem projevům odlišného vidění světa a formování člověka, v období konce 70. a začátku 80. let, se v Korandově sboru uskutečňovala pozoruhodná ekumenická aktivita mládeže, tzv. „trialogy“. Velmi dobré vztahy mladých plzeňských křesťanů různých denominací vyústily v myšlenku pokusit se o pravidelné kontakty a soustavnou duchovní práci. Katolické farnosti nesměly tehdy oficiálně tvořit skupiny mládeže, proto mnozí mladí katolíci uvítali možnost společného přemýšlení nad duchovními otázkami. V této nebezpečné době hlídání a zákazů činnosti ze strany státních orgánů se podařilo zorganizovat na půdě Korandova sboru ve dvouměsíčních intervalech diskusní večery katolické, bratrské a evangelické mládeže, trialog křesťanských myšlenkových proudů. Každá schůzka byla v mezidobí intenzivně připravována, ke stanovenému tématu byly připraveny anketní otázky, soustřeďovaly se odpovědi jednotlivých zpracovatelů a z nich se tvořila základní osnova budoucího rozhovoru.

Některé anketní podklady se zachovaly a tak je možné nahlédnout do životního hledání mladých křesťanů té doby. Trialog, konaný 16. 3. 1983, měl téma „Jak přivádět lidi ke Kristu“ a pro společné přemýšlení byly připraveny tyto otázky:

1/ Když se někdo o tobě dozví, že jsi křesťan, a zeptá se tě,

proč věříš, co ti víra přináší do života, co odpovíš?

2/ Kdy myslíš, že je tvé svědectví neúčinné a proč?

3/ Které formy, jaký způsob svědectví, jsou schopny oslovit dnešního člověka?

4/ Myslíš, že společenství, ve kterém žiješ, je schopno přijímat nevěřící a dovést je ke Kristu? Jestliže ne, co udělat pro zlepšení? Jestliže ano, máš nějaký příklad nebo radu pro ty, kteří takovým společenstvím nejsou?

5/ Tvůj problém, tvé otázky v oblasti křesťanského svědectví.

Trialogy jako ekumenická duchovní práce mládeže měly veliký vnitřní význam a užitek pro všechny, kteří tuto mimořádnou příležitost prožívali. Velikou míru rizika a odpovědnosti nesl tehdy bratr farář Pavel Pellar, v jehož sboru se taková pro režim „nepřípustná“ činnost konala. Do dnešních dnů si pamětníci vzácných chvil opravdového ekumenického sdílení mladých lidí nesou v sobě vděčnost za vnitřní formování, které mohli spolu prožívat. A snad nás provází i trochu smutku, že takto intenzivní společné duchovní úsilí je dnes nepředstavitelné. Vnější možnosti nás odvracejí od soustředění na vnitřní hodnoty. A vtírá se otázka: „Co je vlastně svoboda?“

Miloslav Esterle

BIBLICKÉ HODINY S HOSTEM

Politické Pražské jaro 1968 silně zasáhlo i do života církví, dosud svázaných pevným dozorem komunistických státních orgánů. Nové ovzduší uvolnilo povědomí o zásadní příbuznosti křesťanských církví. A tak z podnětu některých katolických i evangelických bratrů a sester vznikly ekumenické kontakty, které se promítly do projektu společného duchovního vzdělávání prostřednictvím setkávání s teologií - odborníky v bohosloveckých oborech. Rok 1970 je pak počátkem uskutečňování tohoto projektu v tzv. „Večerech rozhovorů o současném křesťanském myšlení a životě“. Setkali jsme se v sále Korandova sboru v několika pátečních večerech s přednášejícími z církví římsko-katolické, českobratrské

evangelické, československé husitské i Církve bratrské za velké účasti ze všech plzeňských církví.

Přituhující normalizační proces ovšem nenechal toto dění bez povšimnutí. Zvláště ekumenický rozměr budil pozornost. Přišel zákaz konání. V Korandově sboru jsme však zastávali stanovisko, že vzdělávací biblické hodiny patří k neodmyslitelné činnosti evangelické církve, uznávané i režimem, a že v pátečních termínech jednou měsíčně budeme pokračovat s přednášejícími z naší církve. A tak se také stalo. Od roku 1972 se pak pravidelně konaly tzv. „Biblické hodiny s hostem“ po celých 17 let až do roku 1989. Navštěvovali nás profesori a učitelé z Komenského evangelické bohoslovecké fakulty a faráři-odborníci z církve a přednášeli důležitá poznání z domácí i světové bohoslovecké činnosti vždy ekumenicky zaměřené i na informace z tradice katolické, pravoslavné i dalších křesťanských hnutí. Tato ekumenická šíře přednášek měla stálou odezvu ve vskutku mezicírkevní účasti posluchačů, toužících po laickém bohosloveckém vzdělávání. Díky systému pravidelného osobního i písemného informování se účast na těchto shromážděních pohybovala mezi 50 až 100 posluchači. Největší zájem vzbuzovaly biblické přednášky z oboru Starého a Nového zákona. Původní koncepci rozhovorů po přednáškách jsme zachovávali až do konce.

Porevoluční poměry, které otevřely jednotlivým církvím možnosti vlastního vzdělávání laiků, ukončily tuto pozoruhodnou kapitolu ekumenické činnosti v Plzni v nelehkých - a někdy i riskantních - poměrech posledního dvacetiletí komunistického režimu.

Pavel Pellar

TŘICÁTNÍCI

v období let 1967-2005

Vznik kroužku „Třicátníků“ se datuje na 9. 12. 1967. Věk většiny členů kroužku se sice pohyboval mezi 30-50 lety (i starší členy jsme vítali), ale název jsme si zdůvodnili, „že jsme kolem roku 30 narození.“

Kroužek vznikl ještě za působení br. f. Klimeckého, krátký čas jej vedl br. f. Jan Šoltész. Posléze, asi od roku 1970, jsem byl jmenován za předsedu já. V seznamu stálých členů kroužku bylo tehdy 40 členů a občasných návštěvníků ještě asi 20. Z toho průměrná účast se pohybovala kolem 15-18, při jedné besedě s přizváním sboru se sešlo 40 členů kroužku a 70 dalších členů sboru.

Scházeli jsme se pravidelně 1. pátek v měsíci - kromě letních prázdnin - od 19:30 kvůli dětem. Tolerovali jsme jak pozdější příchod, tak dřívější odchod - ani jedno ani druhé nemělo být překážkou pro účast, a to se rychle vžilo.

Program na celý školní rok dopředu připravovalo vždy 3-5 členů, jeho součástí vždy byly úvodní pobožnosti, na nichž se podílelo jen několik členů kroužku, případně některý z kazatelů, a píseň na úvod i na zakončení. Hlavní náplní našich schůzek byla přednáška či úvaha na rozličné aktuální téma, jak z církevního, tak i z mimocírkevního prostředí. Přednášející byli zváni z teologické fakulty, kazatelé z naší i jiných církví, lékaři, psychologové a občas i některý člen našeho kroužku. Více než 20 let jsme se scházeli v

bytě u Pellarů, abychom nedávali záminku tehdejší totalitní státní správě ke stížnostem, že jsme akci, případně řečníka, předem neohlásili.

Přednášky s biblickou tematikou byly jakýmsi doplňkem biblických hodin, z ostatních témat zaujaly vždy otázky z oboru psychologie či psychologie dětí.

Tato shromáždění spojovala, posilovala a povzbuzovala střední generaci v našem sboru, většina členů kroužku aktivně pracovala ve staršovstvu nebo se jinak zapojovala do sborové práce. Tato generace po více než 20 let tvořila opravdové jádro sboru. Mezi členy kroužku vzniklo pevné bratrství a přátelství, které se upevňovalo společnými brigádami a pobyty v Chotěboři. Tam jsme navázali i hezké vztahy s jinými sbory, nejvíce s třicátníky z Prahy-Střešovic.

Po roce 1990 se z rodičů postupně stávali prarodiče a tak s přesunutím péče z dětí na vnoučata se kroužek scházel již méně pravidelně, abychom dali možnost další generaci - tj. dvacátníkům či nově třicátníkům, a náš kroužek se poté nazýval kroužek střední, případně starší generace.

Milá byla i setkání novoroční či u příležitosti významného jubilea, kdy programem byla pouze vzájemná beseda členů.

V posledních letech náplň našeho kroužku z valné části vzal na sebe „Klub seniorů“, který také přiměřeně k věku se schází ve středu odpoledne.

Jaroslav Řezníček

HUDBA V KORANDOVĚ SBORU

Korandův sbor jako živý svědek Boží milosti v tomto světě vždy měl a stále má touhu hojně užívat daru hudby k umocnění zvěsti Písma, k vyjádření vděčnosti za mnohé dobré dary i k vyznání a prosbám. Pohled na hudební dění v našem sboru je jedním z řady svědectví o životě sboru v jeho rozmanitosti.

Ucelený přehled o aktivitách sboru v oblasti hudby nám archivní materiály neposkytují. Následující řádky jsou (mimo jiné) pokusem ty poněkud útržkovité informace usoustavit.

Nejdůležitějším úkolem vždy bylo zajištění kvalitního doprovodu zpěvu při shromáždění. První zmínka, kterou v této souvislosti nalézáme ve sborovém archivu, je z roku 1928. Tehdy byl sborovým varhaníkem bratr Václav Koc. V roce 1937 přebírá tuto službu již v novém kostele na nových varhanách bratr Jaroslav Mazal. V roce 1956 se stává prakticky na čtyřicet let varhaníkem Korandova sboru bratr František Jílek. Mnozí z nás s vděčností vzpomínají na jeho věrnou a zodpovědnou službu, kterou vždy konal tiše a skromně - tak, jak žil celý svůj život. V roce 1995 naplno převzal varhanické povinnosti bratr Jan Esterle. V současnosti se u varhan kromě něj objevují i zástupci nastupující hudebnické generace ve sboru - bratři Jan Doležel a Vojtěch Esterle. S vděčností byla a je přijímána také služba výpomocných doprovázečů (dříve sestry Mazalová, Klimecká či bratr Fábera, později bratr Růžek, sestra Reindlová, Skálová či Tonarová, dnes bratři Chvojka, P. Řezníček či sestra Benešová).

Ke službě varhaníků neoddelitelně patří starost o nástroj, ke kterému pravidelně usedají. Varhany, které dnes v našem kostele slouží, byly postaveny v roce 1932. Již dříve však sbor usiloval

o pořízení varhan - v roce 1925 se zvažovala nabídka firmy V. Brauner z Uničova, v roce 1926 se jednalo o odkoupení nástroje z bývalé kaple II. české státní reálky v Plzni. Ke koupi však v té době nedošlo. V roce 1928 sbor reagoval na nabídku z Libiše - tamní sbor ČCE se rozhodl svůj nástroj darovat vážnému zájemci. Dle dostupných pramenů je vysoce pravděpodobné, že k uskutečnění tohoto kroku došlo. Počítalo se ale s tím, že jde o řešení přechodné.

V roce 1932 se tedy začala psát historie našeho současného nástroje. Firma Karel Urban z Prahy jej projektovala již pro nový kostel, sloužil však ještě i v Řemeslnické besedě - byť ne zcela kompletní (13 rejstříků). Definitivní podobu dostal po přenesení do kostela (doplnění na 17 rejstříků v r. 1937). Jeho konečná cena

Chrámový pěvecký sbor

byla 70 tisíc korun. Úctyhodnou částkou 15 tisíc korun přispěla na pořízení varhan sestra Barbora Halíková. Sama se však jejich uvedení do provozu nedožila. Po roce 1950 se začaly množit technické problémy, rozpaky působila též zvuková stránka nástroje. Vážně se uvažovalo o stavbě nových varhan. Z finančních důvodů však bylo v roce 1955 rozhodnuto o provedení důkladné opravy a zvukové přestavby stávajícího nástroje dle návrhu Dr. Jiřího Reinbergera. Do dnešních dnů nedoznala dispozice našich varhan žádných dalších změn. Po technické stránce však došlo v roce 1983 ke zcela zásadní změně - původní poruchová pneumatická traktura byla rekonstruována na elektropneumatickou. Naše varhany byly tímto systémem vybaveny jako první v Plzni.

Vraťme se ale nyní znovu ke zpěvu. Tentokrát zaměříme svou pozornost ke službě pěveckého sboru. Vícehlasý sbor se vždy soustředil především na přípravu skladeb ke zvláštním příležitostem - ať už v rámci církevního roku nebo k mimořádným sborovým akcím. Spolehlivé zprávy o působení pěveckého sboru máme z roku 1935, kdy sloužil při slavnosti položení základního kamene nového kostela. Výrazně se podílel i na programu všech tří shromáždění, která byla pořádána u příležitosti otevření kostela. V tomto období jakož i v průběhu 2. světové války sbor vedl bratr Jindřich Fábera. Později sbormistrovskou službu konali bratři Fišer (zřejmě dosti krátce, jistě v r. 1947) a Šedivec (jistě v letech 1951 až 1957). Počet členů sboru kolísal, dá se říci, že v padesátých letech se na jeho práci podílelo průměrně dvacet sester a bratrů. Jak ukazují některé dokumenty, nebylo vždy jednoduché shromáždit k soustavné přípravě dostatečný počet zpěváků. O činnosti sboru v šedesátých letech jsem nenalezl žádné doklady.

Spojené pěvecké sbory seniorátu

De profundis

Zpěváci se znovu začínají scházet až v roce 1972. Nejprve se do práce pustila skupina mládeže. Její vedoucí bratr Miloslav Esterle však brzy na to začal pracovat též na obnově klasického chrámového pěveckého sboru. Fungování dvou pěveckých uskupení - byť v různých obměnách jak ve smyslu personálním, tak ve smyslu utváření repertoáru - vydrželo až do současnosti. Pokračovatelem v linii někdejšího mládežnického uskupení je

Děti a mládež sboru

dnes komorní pěvecký sbor De profundis (v programech jeho vystoupení ovšem v současnosti převažuje nad spirituály stará hudba). Současný chrámový sbor také zeštíhlal a v jeho řadách se nechávají duchovními písněmi oslovovat i nečlenové církve. Jeho řady jsou však stále otevřeny novým zájemcům o vokální duchovní hudbu. Se službou obou sborů se setkáváme při svátečních bohoslužbách, při jarních a podzimních nešporách i při jiných příležitostech.

V období přibližně posledních deseti let působila ve sboru i další pěvecká uskupení, která se rekrutovala ze sdružení mládeže. Mezi výrazné osobnosti těchto uskupení patřila např. sestra Marta Neumannová (roz. Stočesová) nebo bratr Karel Šimr. Dnes se aktivně podílejí na hudebním životě mezi mládeží (ve sboru i jinde v církvi) sourozenci Esterlovi. Mimo jiné převzali též patronát nad zpívající skupinkou dětí z nedělní školy.

Schola Gregoriana Pragensis

V našem kostele se za sedmdesát let jeho existence uskutečnila celá řada veřejných koncertů či hudebních nešpor s účastí výborných hudebníků. Z obecně známých umělců zde vystoupili např. profesor B. Gselhofer, Dr. J. Reinberger, V. Soukupová či litavská varhanice žijící v Německu Lubina Holanec. V posledních letech - zejména pak po opravě kostela - zesílil zájem pořádat v tomto prostoru koncerty v rámci různých festivalů. Např. při letošních Smetanovských dnech jsme měli možnost přivítat soubor Schola Gregoriana Pragensis. Při jiných příležitostech zde vystoupili např. Iva Bittová, Hradišťan, Spirituál kvintet či Marián Varga. Prostory kostela si ke svým vystoupením propůjčuje i řada plzeňských hudebníků a pěveckých uskupení. Varhany slouží ke cvičení i pro vystoupení žáků plzeňské základní umělecké školy se sídlem v ul. T. Brzkové. Staršovstvo Korandova sboru také podpořilo vznik obecně prospěšné společnosti Ars Christianum, která chce v rámci ekumenické spolupráce pečovat o rozvíjení odkazu křesťanské kultury.

Těch, kdo se v Korandově sboru podíleli na službě v hudební oblasti, bylo mnoho. Všichni nemohou být v tomto příspěvku vyjmenováni, všem jsme ale za jejich přínos velmi vděční. Věříme, že zpěv a hudba zněly vždy v našem sboru především „Samému Bohu k slávě“. A právě Jemu patří dík za požehnání, jímž tuto oblast života Korandova sboru provázal. Věříme, že tomu tak bude i v letech příštích.

Jan Esterle

Spirituál kvintet

ZÁKLAD TOHOTO I NOVÉHO CHRÁMU

Poslední listopadovou neděli si Korandův sbor v Plzni připomene sedmdesáté výročí prvních bohoslužeb ve svém kostele. Při této jedinečné příležitosti se staršovstvo sboru rozhodlo připravit na tu neděli slavnostní bohoslužby a vydat tento malý sborník.

Ježíš ve svých kázáních opakoval, že stavby padají, i chrámové stavby, nelze se na ně spolehnout a už vůbec se s nimi nemůže identifikovat víra. Jsou podobné lidským životům. Hned na začátku svého vystoupení, když se k němu mnozí shromáždili na kopci pod širým nebem, kde se také výborně káže evangelium, pověděl Ježíš i podobenství o dvou stavitelích. Jeden je moudrý a druhý bláznivý. Jeden i druhý není charakterizován ani tím co staví, zdali příbytek, chrám nebo ještě něco, ani tím, jak kvalitně a esteticky stavbu pojme. Rozdíl mezi nimi není ani v tom, jakým svízelným podmínkám bude stavba čelit. V tom všem jsou si všechny stavby víceméně podobné. Rozdíl je mimo stavbu a úsilí stavitele, někde v hloubce, která není navenek vidět. Moudrost je v tom, na čem se staví, nikoli ve stavbě, ale v základu. Výsledek závisí právě jen na něm. A skálou pro základ není ani Tóra, ani bytelná, dobře viditelná instituce, jakou je církev, ale slova Ježíše z Nazareta, toho Ježíše, jehož život sám je jakoby zmítaný větrem a jehož slova jsou pronesená vždycky jenom jakoby za pochodu, na cestě od člověka

k člověku, která ho přivede až na kříž. Základem pro nejpevnější stavby, které vzdorují nepřítzni i smrti a zániku, je něco, co je vyřčené paradoxně na cestě.

My evangelíci vnímáme také církev jako společenství na cestě a kostely stavíme jenom kvůli těm Ježíšovým slovům, na kterých jako na nejpevnějších základech budujeme své životy. K jejich slyšení se chceme mít kde scházet. A ty kostely jdou s námi, neseme si je jako poutníci na cestě za Kristem, za jeho slovy.

Všechny chrámy jednou padnou, spolu s honosnými stavbami lidských životů. Ale Ježíš zaslibuje, že může chrám ve třech dnech opět postavit. Ten výrok byl součástí jeho obžaloby žádající trest smrti. On třetího dne vstal. Ve třech dnech postavil nový chrám lidského života.

Stát na jeho slovech, na těch hluboce skrytých a neviditelných základech, je nejmoudřejší způsob, jak obstát ve všech bouřích, a když na konci stavba našeho života spadne, Kristus nám postaví nový chrám života. Chceme o tom, na čem se dá stát teď i pak, slyšet každou neděli v kostele u řeky, který nese jméno těch, kdo symbolizují dlouhou linii poutníků toužících poslouchat slova Ježíše Krista a jít s ním.

Miroslav Hamari

